

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Maturitná skúška 2013

**Správa
o výsledkoch externej časti a písomnej formy
internej časti
maturitnej skúšky**

z maďarského jazyka a literatúry

Mgr. Eva Péteryová

Bratislava 2013

OBSAH

Vysvetlivky	3
Úvod	4
1 Charakteristika testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	5
2 Výsledky testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	7
2.1 Úspešnosť testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	7
3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry	12
3.1 Štatistické charakteristiky	12
3.2 Súhrnné charakteristiky položiek	14
3.3 Oblasti testu	16
3.3.1 Čítanie s porozumením	16
3.3.2 Jazyk	20
3.3.3 Literatúra	24
4 Vyhodnotenie PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry	28
4.1 Výber tém	28
4.2 Úspešnosť PFIČ	30
Záver	35
Použitá literatúra	36

Vysvetlivky

MS	– maturitná skúška
EČ	– externá časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	– písomná forma internej časti (maturitnej skúšky)
GYM	– gymnáziá
SOŠ	– stredné odborné školy
SŠ	– stredné školy
N	– veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
BA	– Bratislavský kraj
TT	– Trnavský kraj
TN	– Trenčiansky kraj
NR	– Nitriansky kraj
ZA	– Žilinský kraj
BB	– Banskobystrický kraj
PO	– Prešovský kraj
KE	– Košický kraj
Sig.	– obojstranná signifikancia, štatistická významnosť
MJL13	– označenie testu z maďarského jazyka a literatúry
<i>P.Bis.</i>	– Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
r	– korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)	– príklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre
np	– národný priemer
Obťažnosť	– označuje obťažnosť testových položiek v zástupnom variante č. 9144

Úvod

Dňa 18. marca 2013 sa na stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským uskutočnila externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky z maďarského jazyka a literatúry (MJL).

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska.

Správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. Prvá kapitola správy prináša charakteristiku testu, jeho štruktúru.

V kapitole *Výsledky* predkladáme informácie o psychometrických charakteristikách testu, kvantifikujeme štatistický súbor a prezentujeme možné faktory rozdielnosti výkonov v EČ MS prostredníctvom základných štatistických charakteristík testu, distribúcie úspešnosti žiakov a výsledky spracované podľa vybraných triediacich znakov. Údaje o počtoch žiakov sú členené z hľadiska územného, zriaďovateľa školy, druhu školy, pohlavia a známky.

Kapitola *Interpretácia výsledkov* prináša položkovú analýzu, oboznamuje s celkovou úspešnosťou testu a žiakov v čítaní s porozumením a v jednotlivých oblastiach jazyka a literatúry. Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry (Ficek, T., 2013). V správe pracujeme a odvolávame sa na variant testu 9144 a Kľúč správnych odpovedí prislúchajúcim k tomuto variantu. Oba dokumenty sú zverejnené na www.nucem.sk.

Výsledky PFIČ interpretujeme v poslednej kapitole, kde hodnotíme výber tém a úspešnosť. Vychádzali sme zo Záverečnej správy zo štatistického spracovania PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry (Ficek, T., 2013).

V Závere sumarizujeme štatistické zistenia, hodnotenie výkonov populačného ročníka a meracieho nástroja.

1 Charakteristika testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Cieľom testu bolo preveriť pomocou produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy, preveriť schopnosť žiaka čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.

Test bol určený maturantom všetkých typov stredných škôl, ktorí sa pripravovali na maturitnú skúšku z maďarského jazyka a literatúry. Rešpektoval vyhlášku o ukončovaní štúdia na stredných školách a obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedal Cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry. Zohľadňoval predpísaný čas 90 minút, určený na trvanie testovania a predpísané bodové hodnotenie úloh, kde každá úloha mala váhu 1 bodu, spolu 64 bodov.

Test obsahoval 8 východiskových textov rôznej dĺžky a 64 testových úloh. Ku každému autentickému, prípadne z didaktických dôvodov upravenému textu, sa viazal súbor ôsmich otázok, z ktorých päť bolo uzavretých s alternatívnou možnosťou odpovede (výber odpovede zo štyroch možností, z ktorých len jedna bola správna) a tri otvorené, doplňovacie, ktoré vyžadovali krátku odpoveď.

Texty boli obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovými požiadavkami, písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca žiakových skúseností. Obsahovali literárne ukážky, citácie, všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote, vyhovovali rozsahu vedomostí a skúseností žiakov.

V teste sa overovali vedomosti a zručnosti zamerané na celkové porozumenie textu, osvojenie literatúry, teórie literatúry, literárnej histórie, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe a sémantiky v rozsahu Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry. Testové úlohy boli viazané na kontext, vychádzali z dvoch publicistických, z ktorých jeden je nesúvislý (tabuľka), jedného náučného textu, z troch textov z maďarskej a dvoch textov zo svetovej literatúry. Zastúpené boli texty lyrické a epické. Úlohy k jednotlivým textom v teste boli zoradené podľa náročnosti od najľahších po najťažšie, a to na:

- úlohy na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradovanie, zoradovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia), $w = 1$,
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vysvetľovanie, hodnotenie, dokazovanie, overovanie), $w = 2$,
- úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (tvorba hypotézy, zložitejšia aplikácia, riešenie problémových situácií, objavovanie nových myšlienok a vzťahov), $w = 3$.

Administrácia testov bola realizovaná podľa vopred stanoveného harmonogramu a organizačných pokynov na všetkých školách súčasne. Dopoludnia sa písala EČ MS a popoludní PFIČ MS. Administrátormi testov boli interní učitelia školy. Počas administrácie testov a pri hodnotení úloh s krátkou odpoveďou EČ MS externý dozor vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia predmetových maturitných komisií.

Žiaci písali riešenia úloh EČ MS na odpoveďové hárky. Originály škola odoslala na centrálnu vyhodnotenie, kópie zostali v škole.

Hodnotiteľmi úloh s krátkou odpoveďou EČ MS z maďarského jazyka a literatúry boli interní učitelia menovaní riaditeľom školy, ktorí hodnotili podľa centrálne vypracovaných Kritérií na hodnotenie a podľa Kľúča správnych odpovedí.

2 Výsledky testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Do testovania v predmete maďarský jazyk a literatúra sa zapojilo 2 192 žiakov zo 63 škôl. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 77,8 percent, súkromné školy 14,3 percent a cirkevné školy 7,9 percent. Gymnáziá boli zastúpené 38,1 percentami a SOŠ a konzervatóriá 61,9 percentami. Dievčat sa EČ MS zúčastnilo o 150 viac ako chlapcov.

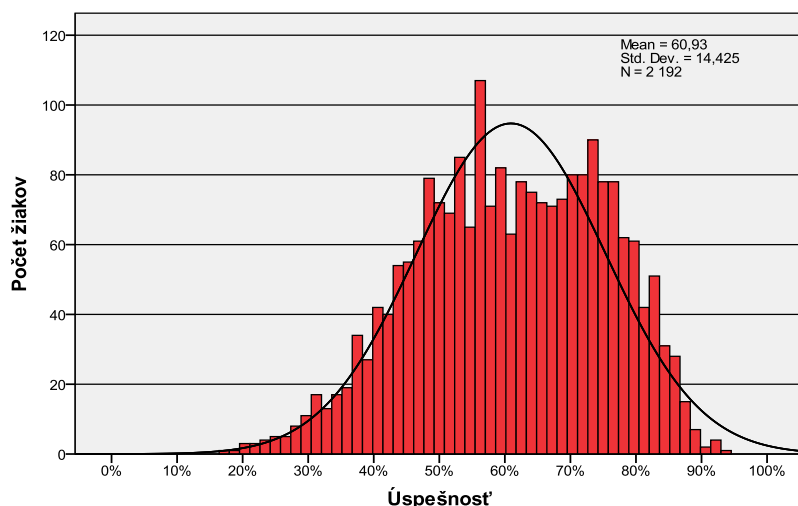
2.1 Úspešnosť testu EČ z maďarského jazyka a literatúry

Úspešnosť žiaka definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, ktoré žiak správne zodpovedal (hrubé skóre), z maximálneho počtu bodov 64, pričom za každé úspešné riešenie, bez ohľadu na skutočnú obtiažnosť úlohy, získa riešiteľ jeden bod.

V teste EČ z MJL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť **60,9** percent. Jeden žiak dosiahol maximálnu úspešnosť 93,8 percent, jeden žiak dosiahol minimálnu úspešnosť 17,2 percent.

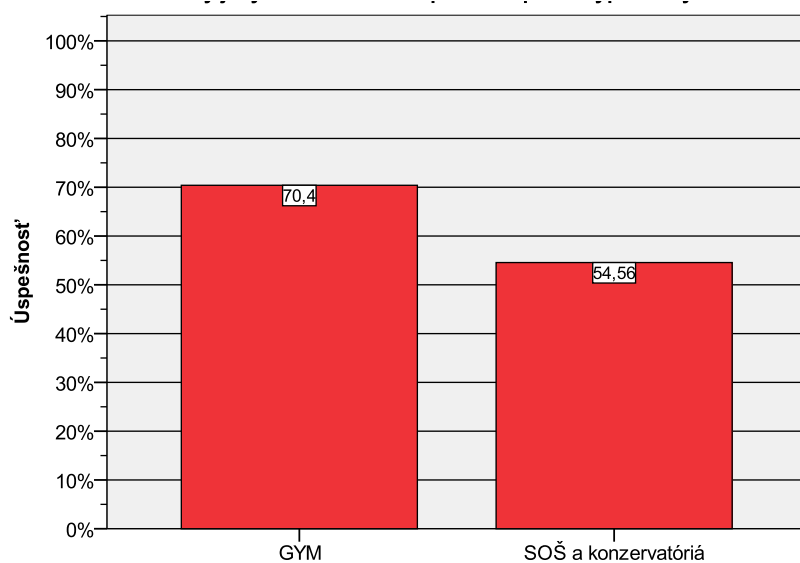
Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test
	MJL13
	Priemer
Počet testovaných žiakov	2192
Maximum	93,8
Minimum	17,2
Priemer	60,9
Štandardná odchýlka	14,1
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,3
Cronbachovo alfa	0,86
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,4

Obr. 1 Histogram úspešnosti

➤ **Úspešnosť podľa druhu školy**

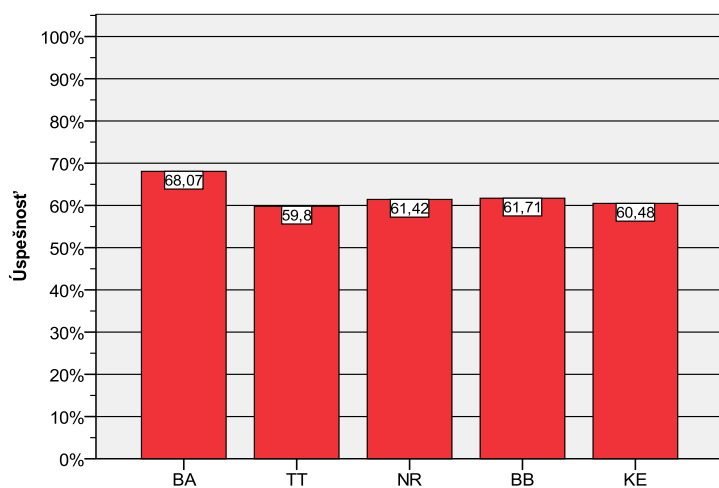
Obr. 2 Úspešnosť podľa druhu školy

Z hľadiska druhu škôl boli najúspešnejšie gymnáziá so 70,4 percentami. Ostatné stredné školy dosiahli 54,6 percent, rozdiel je na úrovni silnej vecnej signifikancie. Výsledky žiakov gymnázií boli podobne ako v predchádzajúcich rokoch lepšie než národný priemer, výsledky žiakov ostatných stredných škôl boli z tohto hľadiska podpriemerné. Pretrvávajúci rozdiel v úspešnosti v neprospech SOŠ a konzervatórií dokumentuje tabuľka č. 2.

Tab. 2 Rozdiely v priemernej úspešnosti podľa druhu školy v rokoch 2009 – 2013

Rok	GYM	SOS	rozdiel
2013	70	55	15
2012	80	62	18
2011	64	51	13
2010	68	55	13
2009	70	53	17

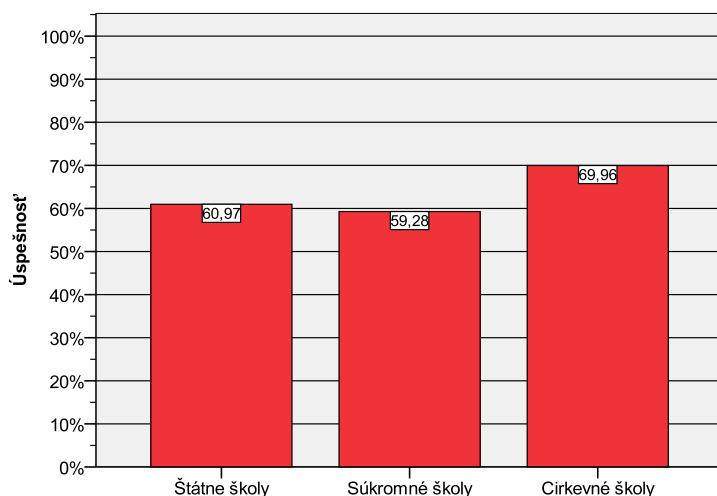
➤ Úspešnosť podľa krajov

Obr. 3 Úspešnosť podľa krajov

Rozdiely medzi výsledkami žiakov z rôznych krajov nie sú vecne významné.

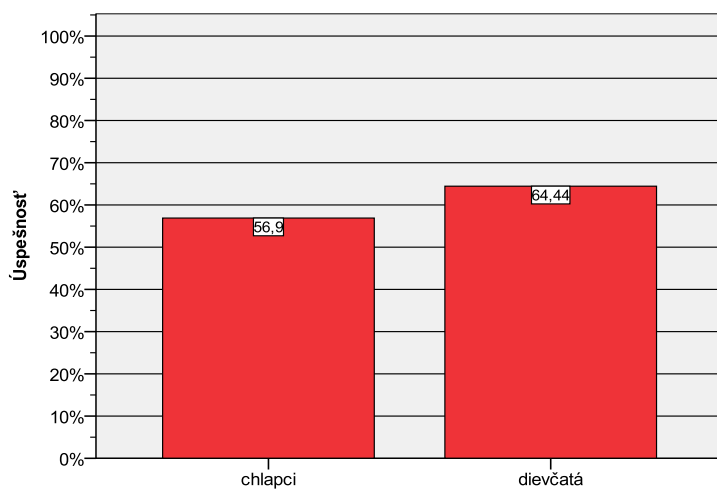
➤ **Úspešnosť podľa zriaďovateľa**

Obr. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Málo proporčné rozdelenie početností medzi školami podľa zriaďovateľa sa odzrkadlilo v úrovni vecnej signifikancie. Výraznejšie sú rozdiely medzi priemernými úspešnosťami súkromných a cirkevných škôl na úrovni miernej vecnej signifikancie.

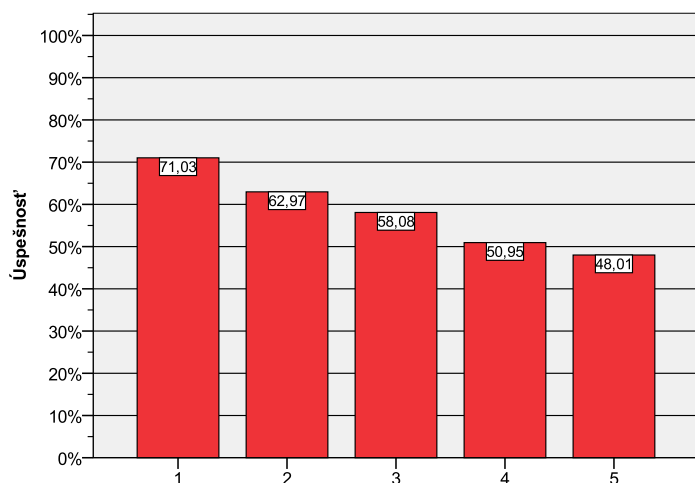
➤ **Úspešnosť podľa pohlavia**

Obr. 5 Úspešnosť podľa pohlavia

Lepší priemerný výkon dievčat sa líšil od priemerného výkonu chlapcov na miernej úrovni vecnej signifikancie. Rozdiely priemerných výkonov oboch skupín od národného priemeru boli na úrovni miernej vecnej signifikancie.

➤ Úspešnosť podľa známky

Obr. 6 Úspešnosť podľa známky

Priemerná známka súboru je 2,5. Korelácia úspešnosti a známky je silná ($r = -0,478$). Najväčšiu vecnú významnosť dosiahol rozdiel medzi jednotkármi a štvorkármi ($r_{1+4} = -0,622$) a jednotkármi a päťkármi ($r_{1+5} = -0,514$). Najvýraznejšie sa od národného priemeru líši priemerná úspešnosť jednotkárov, a to na úrovni silnej vecnej signifikancie.

➤ Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Tab. 3 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	2	1	3
	SOŠ a konzervatóriá	45	23	68
Spolu		47	24	71

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou zvládnutia testu EČ MS, nedosiahlo 71 žiakov (3,2 % z celého súboru), z toho 3 gymnazisti a 68 žiakov zo SOŠ.

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistického spracovania testu MJL (Ficek, T., 2013). Vyberali sme z oboch typov položiek. Pri položkách s uzavretou odpoveďou vychádzame z analýzy distraktorov zo štatistickej správy. Otázky s otvorenou odpoveďou môžeme len komentovať vzhľadom na to, že pri počte 2 192 žiakov, ktorí sa zúčastnili maturitnej skúšky, nie je možné fyzicky zistiť odpovede žiakov z odpovedových hárkov, čo je nevyhnutné pre podrobnú interpretáciu a hodnotenie.

3.1 Štatistické charakteristiky

Štatistické charakteristiky, ktoré použijeme pri interpretácii jednotlivých úloh, položiek testu, treba ponímať nasledovne:

Medzipoložková korelácia *P. Bis.* (*Point Biserial*) určuje vzťah medzi úspešnosťou riešenia konkrétnej jednej položky a úspešnosťou žiakov v riešení zvyšných položiek testu. Položky podľa *P. Bis.* rozdeľujeme do nasledovných skupín:

- záporná hodnota – položka nerozlišuje dobrých a slabých žiakov,
- hodnota okolo 0 – veľmi slabá rozlišovacia schopnosť,
- hodnota väčšia ako 0,30 – dobrá rozlišovacia schopnosť.

Úlohy s výberom odpovede sa uvádzajú v tabuľkách, kde v prvom riadku je hodnota *P. Bis.* každej možnosti, v druhom riadku podiel žiakov (p) a v treťom riadku počet žiakov (N), ktorí si vybrali danú možnosť. Žltou farbou je označený stĺpec so správnou odpoveďou. Posledný stĺpec (X) označuje žiakov, ktorí na úlohu neodpovedali. Položky s výberom odpovede hodnotíme podľa nasledovných kritérií:

1. podiel žiakov, ktorí si vybrali správnu odpoveď, by mal byť najväčší,
2. hodnota *P. Bis.* pri správnej odpovedi by mala byť hodnota kladná, väčšia ako 0,30,
3. hodnota *P. Bis.* pri nesprávnej odpovedi (distraktore) by mala byť hodnota záporná.

Nedodržanie týchto kritérií je v tabuľkách farebne zvýraznené.

Obťažnosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili položku. Položky podľa percentuálnej hodnoty obťažnosti rozdeľujeme do nasledovných skupín:

<0 ; 20> veľmi obťažná,

<20 ; 40> obťažná,

<40 ; 60> stredne obťažná,

<60 ; 80> ľahká,

<80 ; 100> veľmi ľahká.

Obťažnosť testovej úlohy je dvojrozmerná. Jej cieľom nie je len zisťovať osvojenia si požadovaných vedomostí a zručností zahrnutých do obsahu vyučovania maďarského jazyka a literatúry, ale aj to, akú náročnú kognitívnu operáciu dokáže žiak zvládnuť.

Citlivosť alebo diskriminačná sila položky je schopnosť položky rozlíšiť úspešných a menej úspešných žiakov. Zoradených žiakov podľa úspešnosti v teste rozdelíme do piatich skupín. Citlivosť položky predstavuje rozdiel medzi priemernou úspešnosťou najlepšej a najslabšej pätiny testovaných žiakov. Citlivosť nižšiu ako 30 % považujeme za nedostatočnú, záporná hodnota identifikuje kritickú položku.

Neriešenosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí na položku neuviedli žiadnu odpoveď.

Vynechanosť položky nastáva vtedy, ak žiak položku neriešil, ale niektorú z nasledujúcich ešte riešil.

Nedosiahnutosť položky vyjadruje skutočnosť, že žiak túto položku neriešil a zároveň neriešil ani žiadnu z nasledujúcich položiek.

Ak sa v štatistických výsledkoch vyskytuje extrémne ľahká alebo extrémne ťažká položka, resp. ak má položka niektoré nevyhovujúce ukazovatele, sú tieto hodnoty v štatistických tabuľkách farebne vyznačené.

3.2 Súhrnné charakteristiky položiek – variant 9144

Tab. 4 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	75,7	33,0	,00	,09	,09	,27
2	93,2	7,2	,00	,00	,00	,09
3	62,4	23,5	,00	,27	,27	,13
4	42,4	24,0	,00	,27	,27	,12
5	60,4	45,2	,00	,45	,45	,28
6	49,9	47,1	,00	7,42	7,42	,27
7	61,4	75,6	,00	23,44	23,44	,52
8	35,6	49,3	,00	20,00	20,00	,36
9	90,1	18,6	,00	,09	,09	,17
10	80,5	26,7	,00	,54	,54	,20
11	21,1	46,2	,00	,18	,18	,38
12	60,5	61,5	,00	,72	,72	,41
13	44,9	45,2	,00	1,09	1,09	,27
14	77,7	43,4	,00	7,42	7,42	,35
15	63,5	57,5	,00	12,49	12,49	,37
16	58,7	70,1	,00	20,72	20,72	,46
17	67,9	41,6	,00	,27	,27	,30
18	86,3	21,7	,00	,09	,09	,21
19	58,4	56,1	,00	,45	,45	,38
20	44,3	35,7	,00	,63	,63	,21
21	76,6	50,2	,00	,90	,90	,39
22	88,7	23,1	,00	2,44	2,44	,25
23	74,9	35,7	,00	5,61	5,61	,29
24	21,0	33,5	,00	35,29	35,29	,23
25	69,6	47,5	,00	,18	,18	,35
26	62,4	29,0	,00	,54	,54	,19
27	81,7	33,0	,00	,27	,27	,26
28	78,1	25,8	,00	,09	,09	,17
29	69,8	3,2	,00	,72	,72	,02
30	77,6	43,9	,00	7,33	7,33	,36
31	72,5	53,4	,00	16,20	16,20	,43
32	66,9	45,2	,00	11,40	11,40	,30

Tab. 5 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	69,3	30,3	,00	,09	,09	,19
34	24,2	24,4	,00	,18	,18	,18
35	55,9	30,8	,00	,00	,00	,17
36	89,8	24,0	,00	,72	,72	,26
37	52,2	61,5	,00	1,18	1,18	,38
38	72,9	50,2	,00	4,89	4,89	,37
39	24,4	60,2	,00	34,66	34,66	,46
40	32,1	67,0	,00	22,53	22,53	,44
41	74,7	43,4	,00	,36	,36	,31
42	58,2	44,3	,00	,36	,36	,26
43	31,4	46,6	,00	,36	,36	,30
44	39,6	38,9	,00	1,18	1,18	,25
45	37,5	18,6	,00	,45	,45	,09
46	66,1	58,8	,00	14,12	14,12	,40
47	63,3	67,9	,00	22,44	22,44	,47
48	63,3	57,9	,00	18,37	18,37	,40
49	56,1	29,9	,00	,72	,72	,17
50	52,7	30,8	,00	,36	,36	,17
51	62,8	42,5	,00	,90	,90	,27
52	44,8	25,8	,00	,54	,54	,11
53	52,8	5,0	,00	1,63	1,63	-,03
54	37,6	60,2	,00	27,42	27,42	,41
55	12,9	16,3	,00	34,30	34,30	,12
56	67,5	47,1	,00	12,58	12,58	,35
57	92,2	13,1	,00	,27	,27	,15
58	82,4	36,7	,00	,63	,63	,30
59	63,7	43,4	,00	,09	,09	,27
60	64,0	28,5	,00	,54	,54	,17
61	78,9	36,7	,00	,81	,81	,29
62	69,0	71,0	2,53	10,68	13,21	,50
63	84,3	35,7	3,35	4,89	8,24	,31
64	72,7	47,1	3,35	1,81	5,16	,34

3.3 Oblasti testu

Test z hľadiska úspešnosti môžeme interpretovať v dvoch rovinách:

1. úspešnosť podľa jednotlivých oblastí,
2. úspešnosť žiakov v jednotlivých úlohách.

Testové úlohy je možné z tematického hľadiska rozdeliť do troch oblastí:

1. čítanie s porozumením: uvedená oblasť obsahuje aj otázky zamerané na analýzu a interpretáciu textov,
2. jazyk: lexikológia, morfológia, sémantika, syntax, zvuková stránka jazyka, pravopis,
3. literatúra: literárna história, literárna teória.

Tab. 6 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Maďarský jazyk a literatúra	Test č. 9144
Čítanie s porozumením	2, 3, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 25, 27, 28, 29, 33, 34, 35, 41, 42, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 57, 58, 59, 63
Lexikológia	23, 37, 39, 56, 62
Morfológia	21, 36
Sémantika	6, 20
Syntax	24, 38, 39, 40
Zvuková stránka jazyka	19, 61
Pravopis	7, 22, 23, 33, 46, 60, 64
Literárna história	5, 7, 8, 12, 13, 14, 16, 26, 30, 31, 32, 46, 47, 50, 54, 55
Literárna teória	1, 4, 13, 15, 26

Pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy aj počet úloh v jednotlivých oblastiach a ich prekrývanie s čítaním s porozumením alebo aj s inými oblasťami.

3.3.1 Čítanie s porozumením

priemerná úspešnosť **61,3 %** (gymnázia 69,1 %, ostatné stredné školy 56,0 %)

Čítanie s porozumením testovalo 32 úloh. Dve úlohy mali tretí stupeň obtiažnosti, skúšali žiakov, ako vedia aplikovať alebo využívať informácie z neznámeho textu. Pätnásť úloh malo druhý stupeň obtiažnosti. Tieto úlohy boli zamerané na pochopenie alebo interpretáciu textu

vlastnými slovami. Zvyšné úlohy mali prvý stupeň obťažnosti. V týchto úlohách museli žiaci preukázať, ako vedia využiť svoje vedomosti a zručnosti pri získavaní informácií. Špecifickým cieľom úloh bolo interpretovať a analyzovať známy aj neznámy text. Mali testovať myšlienkovú operáciu – reprodukcia, dedukcia, analýza, syntéza, tvorba hypotézy a triedenie. Úloha č. 55 vyšla v pásme veľmi obťažných položiek a mala nedostatočnú citlivosť a veľkú neriešenosť. Päť úloh (č. 11, 34, 43, 45, 54) vyšlo v pásme obťažných položiek. Úlohy č. 34 a 45 mali nedostatočnú citlivosť, ostatné úlohy dobre rozlišovali žiakov. Osem úloh bolo podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek. Jedenásť úloh bolo v pásme ľahkých a osem úloh (č. 2, 9, 15, 18, 27, 37, 38, 63) v pásme veľmi ľahkých položiek. Jedenásť úloh vykázalo nízku citlivosť. Málo rozlišovali dobrých žiakov a žiakov v teste menej úspešných.

Najvyššiu úspešnosť zaznamenali žiaci v úlohách zameraných na určenie tvrdení, ktoré priamo vyplývajú z textu ukážky, na porozumenie myšlienky textu a orientáciu v texte.

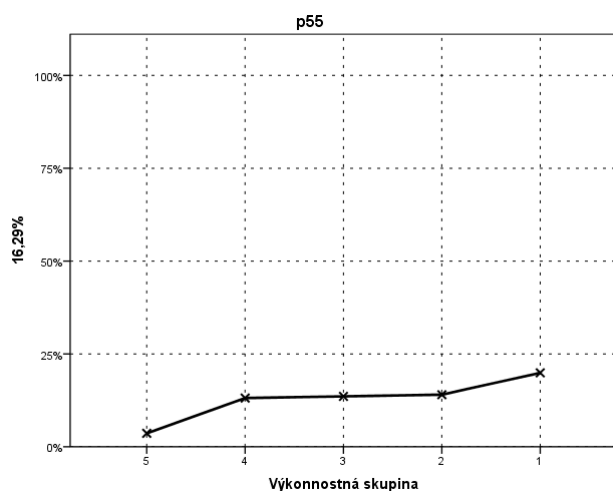
Nižšiu úspešnosť žiaci vykazovali v úlohách, v ktorých bolo nutné obsahovo analyzovať text, v úlohách vyžadujúcich náročnejšiu analýzu a interpretáciu textu.

V našej analýze budeme interpretovať úlohy na základe štatistických ukazovateľov. Poukážeme najmä na ich obťažnosť a citlivosť.

Najťažšou úlohou celého testu bola úloha s krátkou odpoveďou č. 55, ktorá sa viazala na ukážku 7 a autori jej prideliť váhu 2. Žiaci museli z textu vydedukovať, do ktorej spoločenskej vrstvy patrí hlavná postava diela.

55 Nevezze meg azt a társadalmi osztályt, amelynek dekadenciaérzését szinte valamennyi Szindbád-novellába belesűrítette az író!

Správna odpoveď: *dzsentry*

Obr. 7 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu možno vyčítať, že položka patrila medzi veľmi obťažné úlohy (bola najnáročnejšou úlohou s hodnotou 12,9 %) a aj najlepší žiaci mali pri jej riešení problémy. Ich úspešnosť sa pohybovala pod hranicou 25 percent. Pri jej riešení museli aplikovať aj vedomosti z dejín literatúry. Citlivosť položky bola nevyhovujúca – 16,3 percent. Až 34,3 percent žiakov ju neriešilo.

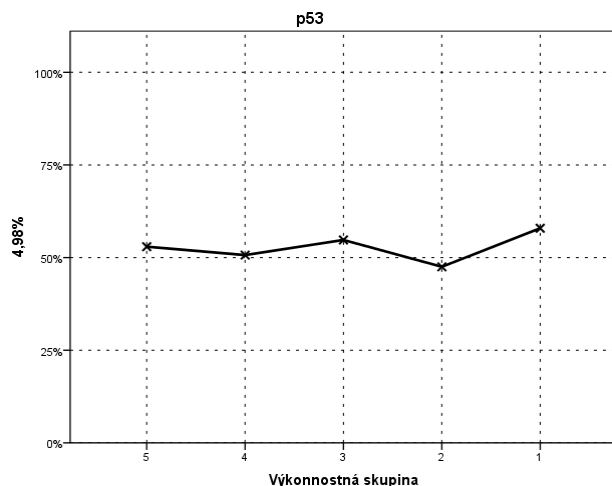
K ukážke 7 sa viazala aj úloha s výberom odpovede č. 53 (predpokladaná váha 2), kde mali žiaci po analýze textu z ponúkaných možností vybrať hlavnú myšlienku.

- 53** Döntse el, mire utal A *hídon* című novellában a fiatal nő nyakában levő medaillon a főszereplő Szindbáddal kapcsolatban!
- A) a visszafordíthatatlan időre
 B) a felelősség előli menekülésre
 C) a lánya megtalálása feletti örömrre
 D) a nyugodt öregkort kereső emberre

Tab. 7 Analýza distraktorov položky č. 53 s výberom odpovede

		A53	B53	C53	D53	X53
1	P. Bis.	-,03	-,01	,10	-,06	-,09
2	p	,53	,09	,31	,06	,02
3	N	583,00	100,00	341,00	63,00	18,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď A si zvolilo najviac žiakov. Distraktor C má hodnotu P. Bis. kladnú, to znamená, že si ho volili aj žiaci v teste úspešní, čo svedčí o nepozornom prečítaní textu alebo o nepochopení ukážky. Ukážka je z povinného čítania, žiaci, ktorí mali dielo prečítané, riešili túto úlohu s väčšou úspešnosťou. Tí, ktorí dielo nečítali, mohli vychádzať len z textu ukážky, čo im pravdepodobne nestačilo. Úloha na „čisté“ čítanie s porozumením vyšla v pásme stredne obťažných úloh (52,8 %), čo vidno aj na grafe distribúcie úspešnosti a citlivosti.

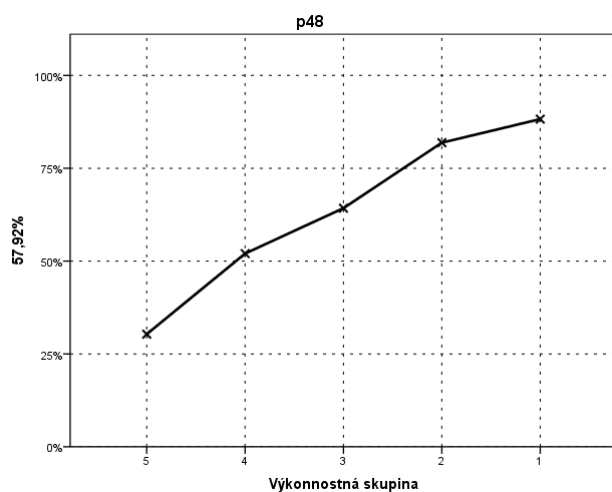
Obr. 8 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu môžeme vyčítať, že položka takmer vôbec nerozlíšila žiakov v teste menej úspešných a dobrých žiakov, všetci ju riešili s priemernou úspešnosťou.

Úloha č. 48 bola úloha s krátkou odpoveďou. Testovala „čisté“ čítanie s porozumením. Autori jej dali váhu 2, lebo žiaci mali z textu vydedukovať a cudzím slovom charakterizovať/nazvať postavu vystupujúcu v ukážke 6. Úloha vyšla v pásme ľahkých úloh a mala dobrú rozlišovaciu schopnosť. Patrila k úlohám s vyššou neriešenosťou, neriešilo ju 18,4 percent žiakov. Text tiež patrí do povinného čítania a úlohu neriešili pravdepodobne žiaci, ktorí dielo nečítali.

48 Egy szóval írja le, hogy valójában minek nevezhető a 6. számú idézetben szereplő „varázsló”, Cipolla, ill. milyen idegen szóval nevezhetnénk meg az ő foglalkozását!

Správna odpoveď: *hipnotizőr / hipnotizőrnek / mágus/ illuzionista*

Obr. 9 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

3.3.2 Jazyk

priemerná úspešnosť **61,5 %** (gymnázia 72,3 %, ostatné stredné školy 54,2 %)

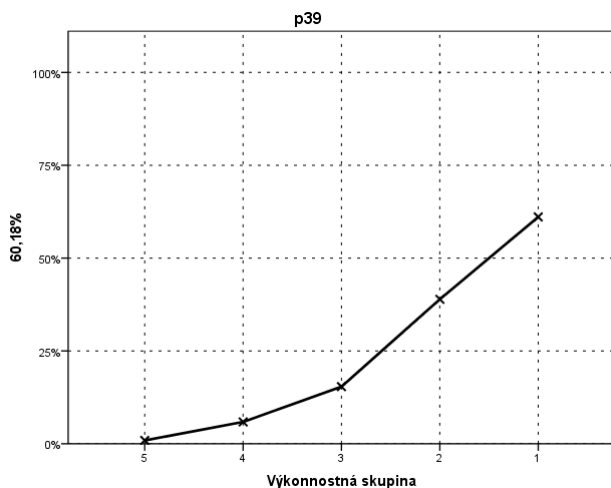
V **lexikológii** (5 úloh) jedna úloha mala tretí, tri druhý a jedna úloha mala prvý stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z lexikológie. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia a dedukcia. Úloha č. 39 bola podľa štatistických ukazovateľov v pásme obťažných položiek s vyhovujúcou citlivosťou, úloha č. 37 vyšla v pásme stredne obťažných položiek, tiež mala dobrú rozlišovaciu schopnosť. Tri úlohy (č. 23, 56 a 62) vyšli ako ľahké, ale mali dobré rozlišovacie schopnosti.

Jednou z úloh s malou úspešnosťou v teste bola otvorená úloha vyžadujúca si krátku odpoveď č. 39, v ktorej mali žiaci aplikovať svoje vedomosti z lexikológie aj zo syntaxe. Zo súvetia mali utvoriť jednoduchú vetu. Autori tejto úlohe dali váhu 3.

39 Alakítsa át egyszerű bővített mondatá az alábbi összetett mondatot úgy, hogy névutó segítségével fejezze ki a mondatban a célhatározót! Ügyeljen a nyelvhelyességre!

Sokan azért mennek Győrbe, hogy megnézzék a Barokk Esküvőt.

Správna odpoveď: *Sokan a Barokk Esküvő megnézése végett mennek Győrbe.*

Obr. 10 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Ako vidno z grafu, úlohu žiaci riešili s priemernou úspešnosťou len 24,4 percent, aj dobrí žiaci s ňou mali problémy. Úloha mala citlivosť 60,2. Veľmi dobre rozlíšila žiakov dobrých od žiakov v teste menej úspešných. Túto úlohu neriešilo 34,7 percent žiakov.

Úlohe s výberom odpovede č. 37 autori prideliili váhu 2 a aj štatisticky vyšla v pásme stredne obťažných úloh ((52,2 %). Bola zameraná na určenie slovných druhov vo vete a výber toho

slova zo štyroch ponúkaných možností, ktoré v inom vetnom kontexte nemôže byť iným slovným druhom.

37 Határozza meg, hogy az 5. számú idézet alábbi mondatában melyik az a szó, amelyik kizárólag csak egy szófaj szerepét töltheti be más mondatban!

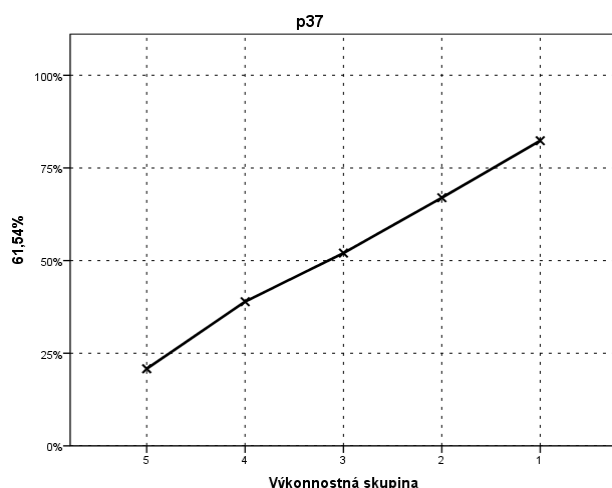
„Az esküvő hagyományosan a vőlegény szerenádjával kezdődik, melyet még egy toborzó felvonulás is megelőz.”

- A) az
- B) egy
- C) toborzó
- D) hagyományosan

Tab. 8 Analýza distraktorov položky č. 37 s výberom odpovede

		A37	B37	C37	D37	X37
1	P. Bis.	-,19	-,16	-,16	,38	-,10
2	p	,28	,08	,10	,52	,01
3	N	310,00	93,00	112,00	577,00	13,00

Správnu odpoveď si volila väčšina žiakov, distraktory majú zápornú hodnotu, volili si ich žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 11 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf ukážkovo znázorňuje rozlišovaciu schopnosť úlohy.

Priemerná úspešnosť v lexikológii bola 58,0 percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 71,9 percent a ostatných stredných škôl 48,6 percent.

Morfológiu skúšali len dve úlohy s výberom odpovede (č. 21, 33), ktoré mal druhý stupeň obťažnosti. Ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z morfológie, testovali myšlienkovú operáciu – dedukcia a analýza. Podľa štatistických ukazovateľov bola úloha č. 21, ktorá skúšala tvorbu slov, v pásme ľahkých položiek a mala dobrú rozlišovaciu schopnosť. Úloha č. 36 spadla do oblasti veľmi ľahkých položiek. Žiaci mali z daných možností vybrať slovo, ktoré obsahuje morfému, na ktorú sa otázka pýta. Úloha pre svoju vysokú úspešnosť mala slabú rozlišovaciu schopnosť.

Priemerná úspešnosť v morfológii bola 82,3 percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 90,6 percent a ostatných stredných škôl 76,8 percent.

Sémantiku skúšali dve úlohy, ktoré mali druhý stupeň obťažnosti. Úloha č. 6 si vyžadovala krátku odpoveď, skúšala sémantický význam menej používaných slov. Úloha č. 20 s výberom odpovede skúšala homonymá. Obe úlohy vyšli štatisticky v pásme stredne obťažných úloh a mali dobrú rozlišovaciu schopnosť.

Priemerná úspešnosť v sémantike bola 46,5 percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 51,5 percent a ostatných stredných škôl 43,1 percent.

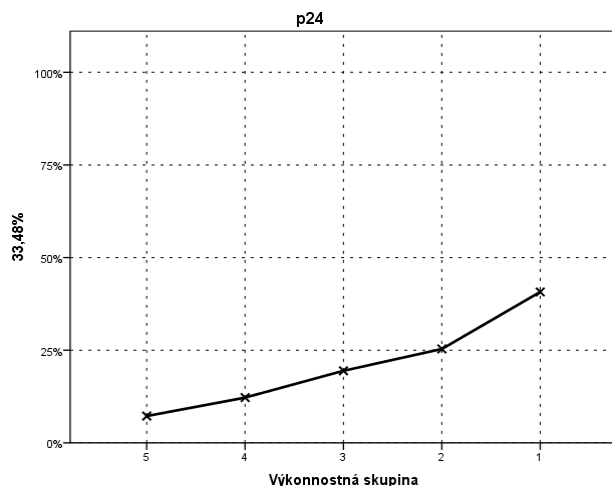
V **syntaxi** (4 úlohy) mali dve úlohy tretí a dve úlohy druhý stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti zo syntaxe. Testovali myšlienkovú operáciu – analýza a dedukcia. Podľa štatistických ukazovateľov tri úlohy (č. 24, 39, 40) boli v pásme obťažných položiek a úloha č. 38 vyšla ako ľahká. Všetky úlohy dobre rozlišovali úspešných od žiakov menej úspešných. O úlohe č. 39 sme hovorili vyššie.

Úloha č. 24, ktorá si vyžadovala krátku odpoveď, skúšala vetný rozbor. Žiaci ju riešili len s 21,0 percentnou úspešnosťou. Neriešilo ju 35,3 percent žiakov, čím sa táto úloha stala úlohou s najväčšou neriešenosťou.

24 A lehető legpontosabban határozza meg a 3. számú idézetben szereplő

„*kormeghatározás eredményei*” szószerkezet típusát!

Správna odpoveď: *birtokos jelzős alárendelő szószerkezet*

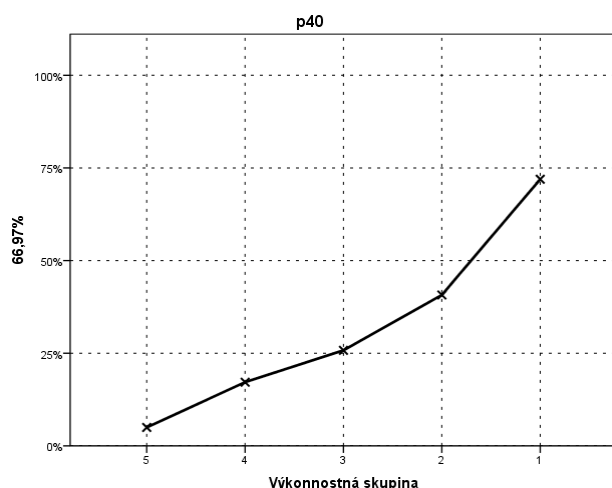
Obr. 12 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf vykazuje dobrú citlivosť úlohy, rozlišuje medzi žiakmi v teste menej úspešnými a dobrými žiakmi, ale vidno, že úloha robila problémy aj dobrým žiakom, ktorí ju riešili s úspešnosťou málo nad 40 percent.

V úlohe č. 40 s krátkou odpoveďou mali žiaci vyhľadať viacnásobný podmet a prísudok z časti súvetia. 32,1 percentná obťažnosť svedčí o tom, že úlohy zo syntaxe žiaci riešia s malou úspešnosťou, majú s nimi problém.

40 Írja ki az 5. számú idézet első tagmondatából a fő mondatrészeket!

Správna odpoveď: *a város, a család, a barátok, öltözik / öltözik, a város, a család, a barátok*

Obr. 13 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Napriek tomu, že úloha patrila medzi ťažké, veľmi dobre rozlišovala žiakov. Vidno, že dobrí žiaci túto problematiku ovládajú lepšie, aj keď ich priemerná úspešnosť nepresiahla 75 percent.

Priemerná úspešnosť v syntaxi bola 37,7 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 52,4 percent, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť iba 27,9 percent. Oblasť syntaxe bola pre žiakov najproblematickejšia.

Zvukovú stránku jazyka skúšali 2 úlohy. Ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z fonetiky. Testovali myšlienkovú operáciu – aplikácia. Úloha č. 19, ktorá skúšala spodobovanie, mala prvý stupeň obťažnosti a štatisticky vyšla ako úloha stredne obťažná (58,4 %) s citlivosťou 56,1 percent. Úloha č. 61 skúšala sústavu hlások, mala druhý stupeň obťažnosti. Podľa štatistických ukazovateľov bola v pásme ľahkých položiek so 78,1 percent s dostatočnou citlivosťou 36,7 percent, ktorá vynikajúco rozlišovala žiakov.

Priemerná úspešnosť vo zvukovej stránke jazyka bola 69,6 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 80,4 percent, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť iba 62,4 percent.

V oblasti **pravopis** (7 úloh) mala jedna úloha tretí stupeň obťažnosti, päť úloh malo druhý a jedna úloha prvý stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z ortografie, testovali myšlienkovú operáciu – aplikácia. Všetky úlohy boli podľa štatistických ukazovateľov v pásme ľahkých až veľmi ľahkých položiek, dve úlohy vykázali nevyhovujúcu citlivosť pod 30 percent, ostatné mali dobrú rozlišovaciu schopnosť.

Priemerná úspešnosť v pravopise bola 63,0 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 71,4 percent, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť iba 57,4 percent.

3.3.3 Literatúra

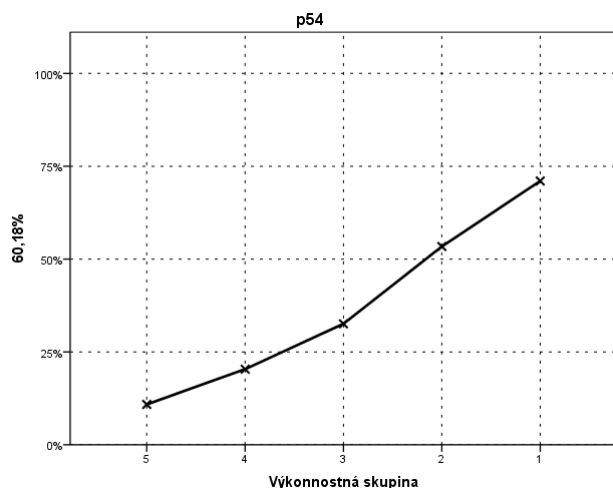
priemerná úspešnosť **57,1 %** (gymnázia 68,6 %, ostatné stredné školy 49,4 %)

V oblasti **literárna história** (16 úloh) mali štyri úlohy prvý, jedenásť úloh druhý a jedna úloha tretí stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z dejín literatúry. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia a dedukcia. Na základe štatistických ukazovateľov jedna úloha (č. 55) vyšla ako veľmi obťažná, bola spojená s čítaním s porozumením a rozoberali sme ju vyššie. Ako obťažná vyšla položka č. 54. Osem položiek vyslo v pásme strednej obťažnosti. Ostatné úlohy vyšli v pásme ľahkých úloh. Všetky úlohy mali dostatočnú citlivosť. S najväčšou úspešnosťou riešili žiaci úlohu č. 14, 30 a 31, v ktorých mali žiaci vyjadriť ars poetica v maďarčine, určiť Boccacciovho vrstovníka, alebo v maďarčine vysvetliť, čo znamená slovo Dekameron. Väčšiu obťažnosť vykazovali úlohy, ktoré skúšali literárne smery a autorov.

Úloha č. 54, ktorej autori dali váhu 1, lebo išlo o aplikovanie vedomostí, štatisticky vyšla v pásme obťažných úloh (37,4 %) a neriešilo ju 27,4 percent žiakov. Otvorená úloha sa viazala na ukážku 7 a skúšala pôvod názvu zbierky noviel.

54 Nevezze meg azt a forrást, ahonnan Krúdy a 7. számú idézet főszereplőjét kölcsönözte!

Správna odpoveď: *Ezeregyéjszaka meséi*

Obr. 14 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu je vidno, že napriek obťažnosti úloha dobre rozlíšila žiakov v teste menej úspešných od žiakov v teste úspešných.

Priemerná úspešnosť v literárnej histórii bola 56,9 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 68,9 percent, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 48,8 percent.

Literárna teória (5 úloh) mala dve úlohy na prvom a tri na druhom stupni obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Mali testovať myšlienkovú operáciu – priradovanie, aplikácia, analýza a dedukcia. Tri úlohy sa prekrývali s oblasťami čítanie s porozumením a literárna história. Dve úlohy patrili medzi stredne obťažné položky (č. 4, 13), tri medzi ľahké. Štyri úlohy mali vyhovujúcu citlivosť a dobre rozlíšili žiakov. Najúspešnejší boli žiaci v úlohách, ktoré skúšali prvky beletrie, rozbor umeleckého diela a novelu.

Úloha č. 4 s výberom odpovede sa viazala na ukážku 1. Vyšla v pásme stredne obťažných úloh (42,4 %). Skúšala lyrické žánre, ktoré písal konkrétny autor.

4 Csokonai *A Reményhez* című versben három műfaj sajátosságait egyesítette. Válassza ki az alábbiak közül azt, amelyik **nem** tartozhat e három közé!

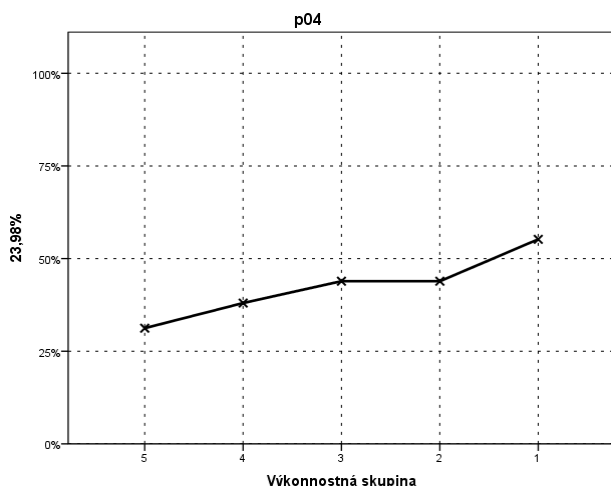
A) dal

- B) óda
- C) elégia
- D) rapszódia

Tab. 9 Analýza distraktorov položky č. 4 s výberom odpovede

		A04	B04	C04	D04	X04
1	P. Bis.	-,01	-,04	-,13	,12	-,02
2	p	,35	,12	,10	,42	,00
3	N	390,00	138,00	105,00	469,00	3,00

Správnou odpoveď D si vybralo najviac žiakov, ale treba si všimnúť množstvo žiakov, ktorí si volili distraktor A. P. Bis. je záporný, to znamená, že si ho volili žiaci v teste málo úspešní. Tí si zrejme neuvedomili, že otázka bola položená záporne.

Obr. 15 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu vyčítame, že aj žiaci v teste menej úspešní riešili túto úlohu s úspešnosťou vyše 30 percent, ale žiaci dobrí ju riešili len s približne 60 percentnou úspešnosťou. Úloha nedostatočne rozlišovala dobrých žiakov od málo úspešných žiakov.

Priemerná úspešnosť v literárnej teórii bola 56,1 percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 63,7 percent, žiaci ostatných stredných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 51,1 percent.

Po vyhodnotení testu konštatujeme zhoršenie výsledkov v čítaní s porozumením, v lexikológii, v syntaxi a v oboch literárnych zložkách. Zlepšenie sme zaznamenali vo všetkých zvyšných oblastiach. Gymnazisti sú vo všetkých oblastiach testu lepší ako žiaci ostatných stredných škôl.

Tab. 10 Úspešnosť žiakov podľa druhu školy v jednotlivých oblastiach

MJL	Priemer		
	Druh školy		
	GYM	ostatné	spolu
Čítanie s porozumením	69,1	56,0	61,3
Jazyková zložka	72,3	54,2	61,5
Zvuková stránka jazyka	80,4	62,4	69,6
Pravopis	71,4	57,4	63,0
Lexikológia	71,9	48,6	58,0
Morfológia	90,6	76,8	82,3
Syntax	52,4	27,9	37,7
Sémantika	51,5	43,1	46,5
Literárna zložka	68,6	49,4	57,1
Literárna história	68,9	48,8	56,9
Literárna teória	63,7	51,1	56,1

Žiaci gymnázií vo všetkých položkách boli úspešnejší ako žiaci ostatných stredných škôl, len položku č. 55 riešili úspešnejšie žiaci SOŠ a konzervatórií. Položky č. 11, 34 a 39 boli v teste najobťažnejšie, ale ani tie neboli v pásme veľmi obťažných položiek. Najviac žiakov vedelo správne vyriešiť položky č. 2, 9, 10, 18, 22, 27, 36, 57, 58 a 63. Tieto položky mali úspešnosť nad 80 %. Vysoké hodnoty vynechanosti a neriešenosti mali položky č. 7, 8, 16, 39, 40, 47, 54 a 55.

4 Vyhodnotenie PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry

Cieľom PFIČ je preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. PFIČ je riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu. Testovali sa ňou zručnosti ako formálne členenie písomného prejavu, dodržanie obsahu, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.

Hodnotenie PFIČ MJL riadili vedúci predmetovej komisie na jednotlivých školách. Hodnotiteľmi boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii maďarský jazyk a riadili sa pokynmi vedúceho PK a Pokynmi na hodnotenie PFIČ MS, pričom rešpektovali obsah Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry. PFIČ každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia.

Pri hodnotení PFIČ MJL sa hodnotitelia riadili kritériami na hodnotenie, podľa ktorých hodnotili vonkajšiu formu, vnútornú formu a celkový dojem. Maximálny počet bodov za vonkajšiu formu a celkový dojem bol 4 body. Vnútna forma sa členila na päť častí – obsah, kompozícia, jazyk, pravopis, štýl – maximálne 4 body. Maximálny počet možných dosiahnutých bodov za vnútornú formu bol 20 bodov, za celú PFIČ 28 bodov (100 percent).

PFIČ MJL MS mohli žiaci písať 150 minút, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 strany a najviac 3 strany formátu A4. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Zvolili si tú tému, v ktorej mohli najviac rozvinúť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

Témy písomnej formy internej časti boli vyhlásené v Slovenskom rozhlase v deň konania externej časti MS. Boli vylosované z troch obálok, z ktorých každá obsahovala 4 rôzne zadania.

4.1 Výber tém

Údaje sme dostali o 2 183 žiakoch zo 63 škôl, ktorí mali kompletne ohodnotené všetky oblasti PFIČ.

Témy PFIČ MS 2012

1. Kréta vagy interaktív tábla?

(Diákszemmel az oktatásban használt/használandó modern segédeszközökről – elmélkedés)

Krieda alebo interaktívna tabuľa?

(Úvaha o používaní/nepoužívaní moderných didaktických pomôcok vo vyučovaní očami študenta)

2. „A munka az élet célja.” *Kosztolányi Dezső*

(Fejtegetés a munkáról, annak mai szerepéről az egyén és a társadalom szempontjából)

„Práca je cieľom života.“ *Kosztolányi Dezső*

(Výklad o práci, o jej úlohe z hľadiska jedinca a spoločnosti)

3. „Gondolkozz, ahogy apád tanított. Élj, ahogy anyád tanított.“ *Leonardo da Vinci*

(A család szerepe napjaink társadalmában – vitacikk egy ifjúsági lapba)

Rozmýšľaj, ako ťa učil otec. Ži, ako ťa učila mama.“ *Leonardo da Vinci*

(Úloha rodiny v dnešnej spoločnosti – diskusný príspevok do mládežníckeho časopisu)

4. Miként váltam olvasóvá?

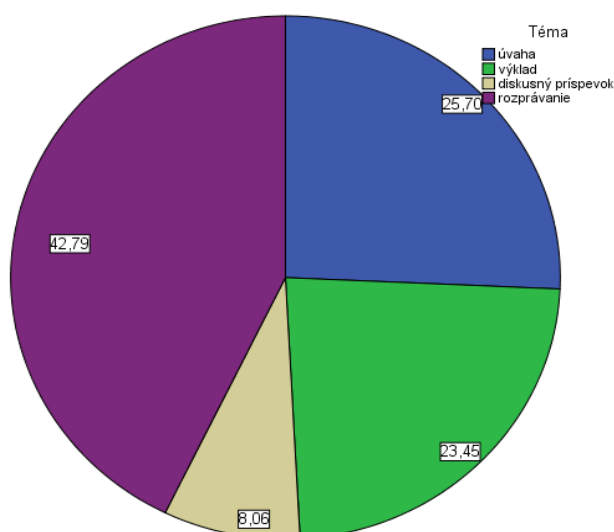
(Elbeszélés)

Ako som sa stal čitateľom?

(Rozprávanie)

Tab. 11 Výber tém

	Početnosť	%
úvaha	561	25,7
výklad	512	23,5
diskusný príspevok	176	8,1
rozprávanie	934	42,8
spolu	2183	100,0

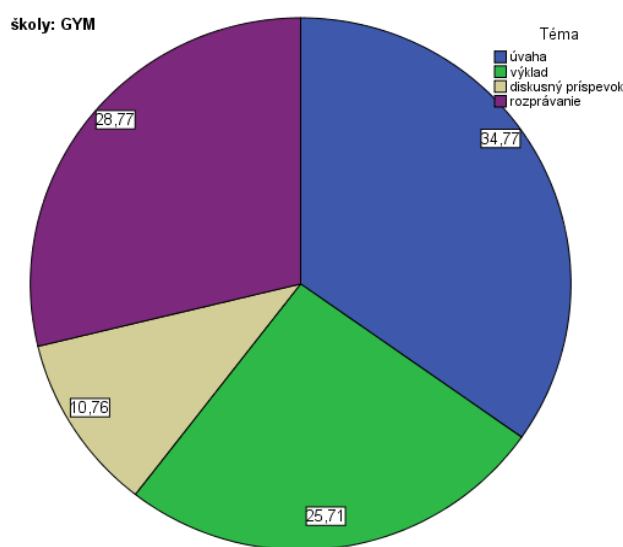

Obr. 16 Pomerné zastúpenie jednotlivých tém

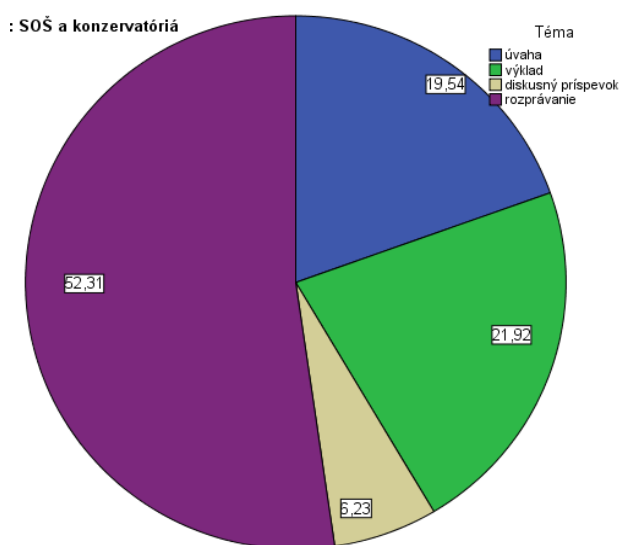
Medzi najčastejšie vyberanú tému patrilo rozprávanie (42,8 % žiakov), najmenej si žiaci vyberali diskusný príspevok (8,1 % žiakov).

4.2. Úspešnosť PFIČ – 66,6 %

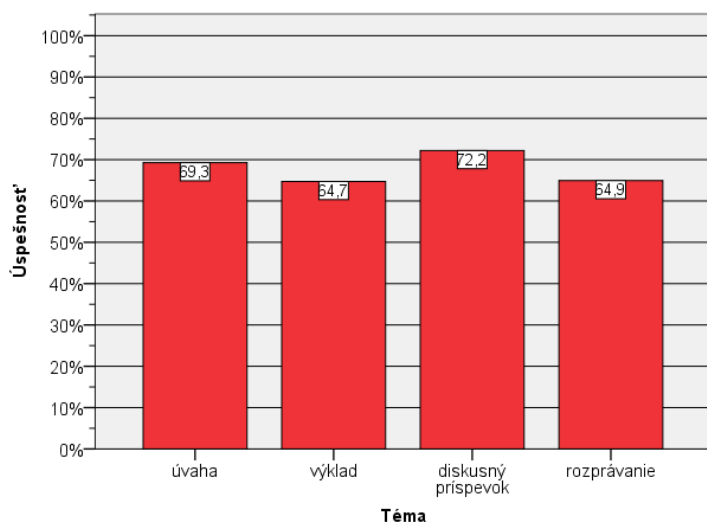
Pri analýze PFIČ nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť. Nasledujúce grafy znázorňujú pomerné zastúpenie tém u žiakov gymnázií a ostatných stredných škôl. Na gymnáziách prevažuje výber úvahy, nasleduje rozprávanie, diskusia a najmenšie zastúpenie má diskusný príspevok. Na SOŠ a konzervatóriách dominuje rozprávanie pred úvahou, výkladom a diskusným príspevkom. Nasledujúce grafy zobrazujú výber témy podľa druhu školy a úspešnosť žiakov v jednotlivých témach PFIČ:

Obr. 17 Výber tém podľa druhu školy – gymnáziá

Obr. 18 Výber tém podľa druhu školy – SOŠ a konzervatóriá

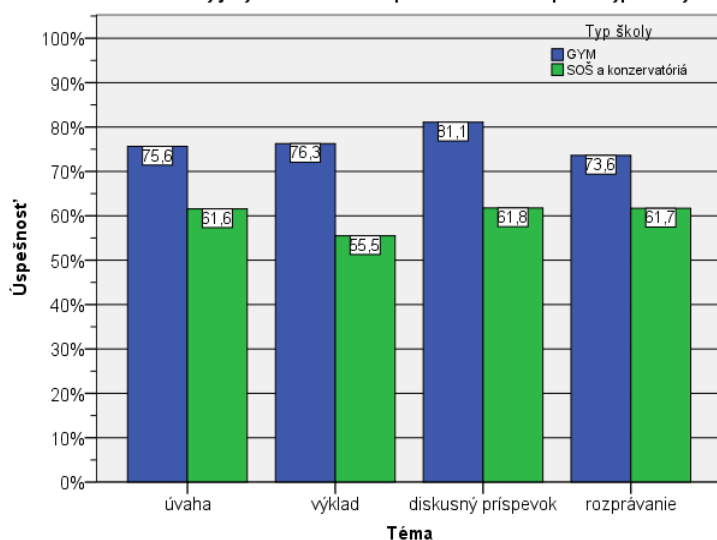

Obr. 19 Úspešnosť podľa tém

V nasledujúcej tabuľke je úspešnosť žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy.

Tab. 12 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy

Téma	Typ školy	N	Priemer %	Štd. chyba priemeru
Úvaha	GYM	307	75,6	0,9
	SOŠ a konzervatóriá	256	61,6	1,1
	Spolu	561	69,3	0,8
Výklad	GYM	117	76,3	1,0
	SOŠ a konzervatóriá	285	55,5	1,0
	Spolu	512	64,7	0,9
Diskusný príspevok	GYM	95	81,1	1,3
	SOŠ a konzervatóriá	81	61,8	2,0
	Spolu	176	72,2	1,4
rozprávanie	GYM	254	73,6	1,0
	SOŠ a konzervatóriá	680	61,7	0,6
	Spolu	934	64,9	0,6

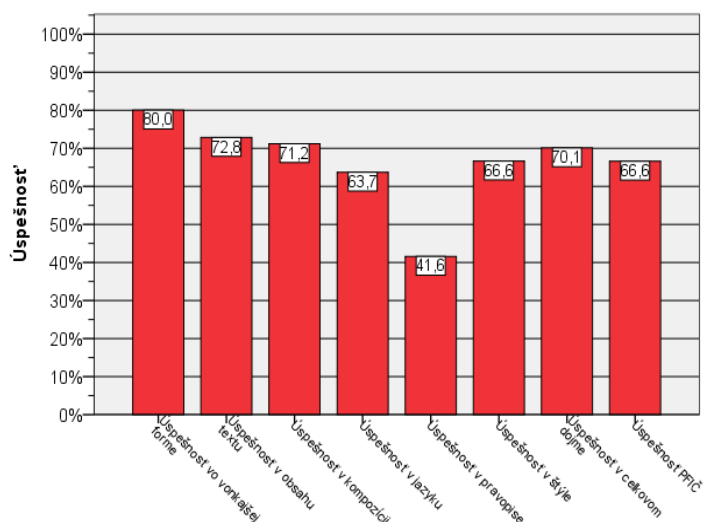
Obr. 20 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy

Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach štatisticky významne lepšie ako výsledky žiakov stredných odborných škôl. Najzreteľnejšie rozdiely v úspešnosti podľa druhu školy sa zistili u žiakov, ktorí si vybrali diskusný príspevok.

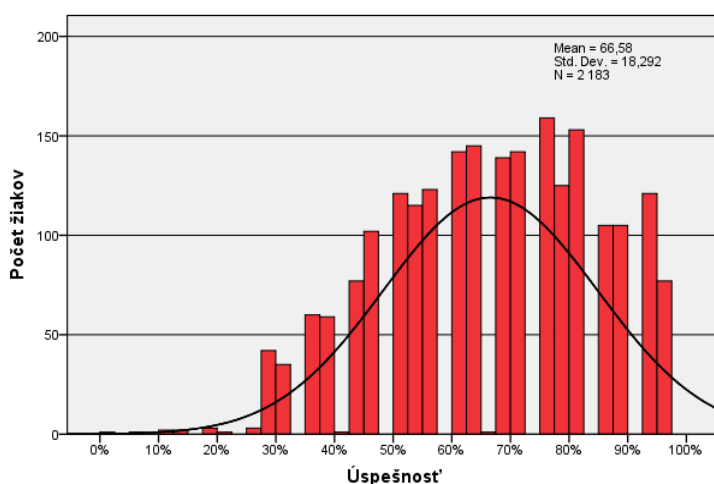
Tab. 13 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ
80,0	72,8	71,2	63,7	41,6	66,6	70,1	66,6

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci vo vonkajšej forme, v obsahu a kompozícii, v celkovom dojme. Štýl a jazyková stránka textu dosiahli priemerné hodnotenie nad 60 percent. Opäť musíme konštatovať, že v pravopise žiaci dosahujú slabé výsledky, 41,6 percent je oproti ostatným častiam málo. Pravopis je najslabším článkom PFIČ, žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých, rezervy majú všetci.

Obr. 21 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

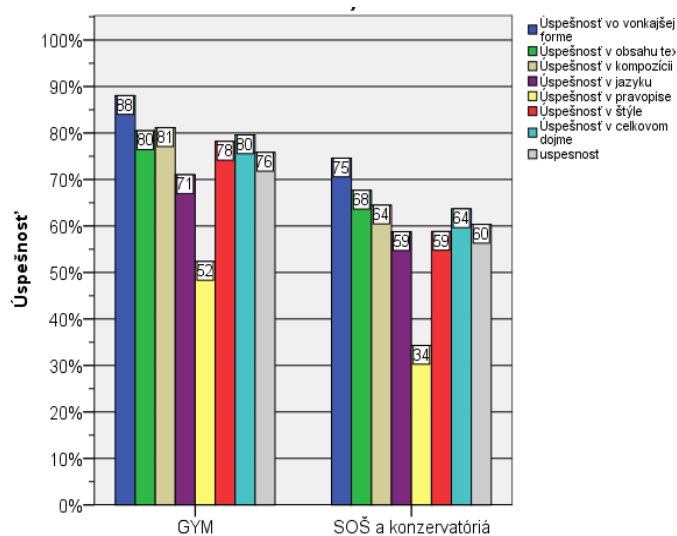

Obr. 22 Histogram úspešnosti PFIČ

Vo všetkých oblastiach písomnej práce lepšie bodovanie dosiahli žiaci gymnázií. Najslabšie výsledky aj gymnazisti dosiahli v pravopise. Rozdiely medzi žiakmi rozdelenými podľa typu školy boli v každej oblasti približne rovnaké. V tabuľke je priemerný počet bodov dosiahnutý v jednotlivých oblastiach na gymnáziách a ostatných stredných školách.

Tab. 14 Priemerná úspešnosť žiakov v oblastiach podľa druhu školy

Druh školy	Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ
GYM	88,0	80,4	81,0	71,0	52,4	78,2	79,6	75,8
SOŠ a konz.	74,6	67,6	64,5	58,5	34,3	58,8	63,6	60,3
Spolu	80,0	72,8	71,2	63,7	41,6	66,6	70,1	66,6

Obr. 23 Priemerná úspešnosť žiakov v oblastiach podľa druhu školy

Hranicu viac ako 25 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia PFIČ MS, nedosiahlo 13 žiakov, čo predstavuje 0,6 % z celkového počtu testovaných žiakov.

Záver

Na výsledky riešenia testu externej časti MS z maďarského jazyka a literatúry sa môžeme pozerat' z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Test EČ MS z maďarského jazyka a literatúry riešilo 2 192 maturantov. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili približne 77,8 percent, súkromné školy 14,8 percent a cirkevné školy 7,9 percent. Gymnázia boli zastúpené 38,1 percentami a SOŠ a konzervatóriá 61,9 percentami. Dievčat sa EČ MS zúčastnilo o 150 viac ako chlapcov.

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola **60,9** percentná.

Rozdiely medzi výsledkami žiakov z rôznych krajov nie sú vecne významné. Žiaci cirkevných škôl dosiahli výsledok lepší ako žiaci súkromných škôl, rozdiel bol mierne vecne významný. Z hľadiska druhu školy, výkon žiakov gymnázií je lepší, ako výkon žiakov ostatných stredných škôl. V porovnaní podľa pohlavia priemerný výkon dievčat bol mierne lepší, ako priemerný výkon chlapcov. Celkovo bol test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený. Ak porovnáme výkon podľa polročnej klasifikácie žiaka z maďarského jazyka a literatúry, úspešnosť v teste podľa predpokladu klesala s ich klasifikačným stupňom. Dá sa konštatovať, že dosiahnuté priemerné výkony boli primerané populácii, ktorá tento test riešila.

Vyhodnotenie úspešnosti žiakov v jednotlivých oblastiach konštatuje zhoršenie výsledkov v čítaní s porozumením, v lexikológii, v syntaxi a v oboch literárnych zložkách. Zlepšenie sme zaznamenali vo všetkých zvyšných oblastiach. Zhoršenie alebo zlepšenie žiakov v jednotlivých oblastiach sa len konštatuje, medziročné porovnanie nie je relevantné vzhľadom na meniaci sa počet úloh v testoch a aj meniacu sa náročnosť. Úspešnosť úloh s výberom odpovede a úloh s krátkou odpoveďou je porovnateľná. Gymnazisti boli vo všetkých oblastiach testu lepší ako žiaci ostatných stredných škôl.

Pri hodnotení výsledkov PFIČ treba brať do úvahy fakt, že aj pri dôslednom dodržiavaní bodovania podľa kritérií hodnotenia je posudzovanie písomnej práce veľmi náročné a ovplyvnené subjektívnymi faktormi. Uvedomujeme si, že pokiaľ bude hodnotenie PFIČ prebiehať na jednotlivých školách, nikdy nemôžeme hovoriť o objektivite v pravom slova zmysle. Napriek tomu môžeme konštatovať, že na výsledkoch dosiahnutých v jednotlivých častiach písomnej práce badať veľký posun k objektivizácii, učitelia veľmi rozvážne bodujú jednotlivé časti a len v ojedinelých prípadoch žiaci dosahujú plných 28 bodov, najvyššie možné bodovanie, ktoré môžu dosiahnuť.

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. *Burjan, V.: Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese.* Exam: Bratislava 1999.
2. *Špecifikačná tabuľka testu z maďarského jazyka a literatúry.* Interný materiál.: NÚCEM: Bratislava 2012.
3. *Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry.* ŠPÚ: Bratislava 2008, 2010.
4. *Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dat.* Portál: Praha 2004.
5. Kolektív: *Standards pro pedagogické a psychologické testování.* Testcentrum: Praha 2001.
6. *Lapitka, M.: Tvorba a použitie didaktických testov.* ŠPÚ: Bratislava 1996.
7. Péteryová, E. *Správa o výsledkoch externej časti MS maďarský jazyk a literatúra.* NÚCEM: Bratislava 2012.
8. *Ficek, T.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry.* NÚCEM: Bratislava 2013.
9. *Ficek, T.: Záverečná správa zo štatistického spracovania PFIČ MS z maďarského jazyka a literatúry.* NÚCEM: Bratislava 2013.
10. *Ritomský, A., Zelmanová, O.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní. Položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS.* ŠPÚ: Bratislava 2003.
11. *Ritomský, A., Zelmanová, O., Zelman, J.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS.* ŠPÚ: Bratislava 2002.
12. *Sklenárová, I. – Zelmanová, O.: Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS.* ŠPÚ: Bratislava 2005.
13. *SPSS Base 10.0 User`s Guide.* by SPSS Inc.: Chicago 1999.
14. *SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide.* by SPSS Inc.: Chicago 1996.
15. *Turek, I.: Učiteľ a pedagogický výskum.* Metodické centrum: Bratislava 1998.
16. *Wimmer, G.: Štatistické metódy v pedagogickom výskume.* Gaudeamus: Hradec Králové 1993.